

Bakea diru

IÑAKI SEGUROLA

HOR nonbaitetik datozen bake-hots horiek ez dute etenik: «bake santua piztu; emazioe bakeari proportzio bat...». Bakeaz nazkatzen hasia ere ez da izango misterio, Jainkoaneko Josuri gertatu zitzaion gisan, esan zuenari ez zela hura bakea ekartzera etorri mundura, «baina ezpada ekartzera etorri naiz» (Mt. 10, 34). Bakea mendratu nahian gerra famatzea ere... haundi xamarra bota zuen gizajo hark.

Baina jo dezagun giharrera: bakea gauza ona da ala ez da? Bakea ona denik ez dakit sekula aditu dudana, baina bai gerra txarra dela eta beltza oso, denik-ere beltzenetakoa, eta ez dela gerra onik, eta gerran bizi baino hobe dela bakean hil (azkenengo hau ez da horren segurua, ala?)... Eta zer kolore du bakeak? Zeru garbiaren kolorekoa dela adierazten du bakeoso izeneko pailazo azulak, eta honi uso onaren xuria gehitzen bazaio, ez da dudarik bakea txuri-urdina dela. Beste (?) bakea, «askea eta zuzena», txuri-gorri-berdea dela kontuan izanik, are nabarmenagoa da bake guztiak batzen dituen gezur-kolorea dela, hau da, txuri zikin-estalia, berez ezinkizun dena.

Bada latzgorik. «Bakea» hitza bera, «gerra» ez bezala, Erromako konkistatzaileek erakutsi ziguten, haien hizkuntzatik hartua dugu: gerrara etorri eta bakea saldu, alajaina! «Pax» esaten zioten haiek, eta handik atera zuten, besteak beste, «pacare», hots, bakea jartzea, baina baita pagatzea ere, hau da, diruz balakatzeta, umiltzea, errenditzea, enpazturik edo enpazez gelditzea. Gerra ez ezik, bakea ere pagatu egiten da, dirutik ezpada larrutik. Oroit zaite bankuen bulegoetako bakezko giro ondoezgarriaz: haren aldean eder aparta da hilerriko bakea.

Bakea ona denik ez dakit egundo aditu dudana, baina bai, eta ez gutxitan, asko balio duela. Orain badakit zergatik.

Abertzaleen batasuna?

ALLANDE BOUTIN

IPARRALDEKO

udal hauteskundeek abertzalegoaren baitan eraginak izanen dituztelakoan nago. Izan ere, legebiltzarrerako nola Kontseilu orokorrerako hauteskundeetan, hautagai abertzaleak «Abertzaleen batasunaren» izenean aurkezten ohi ziren. Bainan herriko bozka hauetan, herriz herri, tokiz toki, estrategi ezberdinak izan dituzte. Beren eskubide osoa da noski, udalez udal, egoera eta erronkak hain diferenteak direnez. Hala ere, ze lojika eta koherentzia dauden abertzalegoan galde egiten diot neure buruari. Boto emaleek beren markak ez dituztela galtzen?

Horra zenbait adibide: Urruñan, bigarren itzulian, xerrenda abertzaleak bat egiten du xerrenda zentro-eskuindarrarekin alkate eskuindarraren aurka. Donibane Lohitzunen mantantzen da, nahiz auzapez zentrista «euskaltzaleak» gal dezakeen Kirol ministrari ohia- ren kontra. Miarritzen, berriz, EMA eta Euskal Batasunakoek, udal batzarrean bezala, bat egiten dute auzapez zentristarekin, zeinek UDF zentro-eskuindar koalizio frantzesaren sustengu ofiziala daukan... Baionan, «Baiona-Hiri nagusia-ko» bost xerrendakide Pery sozialistarekin juntatzen dira, Herriaren alde deitu mugimenduaren xerrendakideak erabaki horrekin bat datozelarik. Eta ez ditugu hemen kondutan hartzen abertzaleek hainbat herritan osatu xerrenda «mixtoak», tokiko enpresari, kultur zein kirol erakundeekideekin.

Zauriak izanen dira, dudarik ez. Donibane Lohitzunen esaterako, nun abertzale multzo batek, alkatearen alde bozkatzea deitzen duen, aipatu xerrenda abertzalea aurkezten delarik...

Euskaltzaleen kontsolamendu bakarra: auzapez gai gehienek kasik aho batez, euskara eta euskal kulturaren alde arituko direla esaten dutela... Ai promesak!

EKAITZA

Ikas

Nahi dugu atsolutoki besteak bezala izan; xede horrek bixtan dena alde onak baditu, eta segur aski alde on horiek berek zura-kaizten dituzten kalteak. Ordea, argi ikusten ahal dugu, gutarik bakoitzetik haste, gauzarik premiatsuen eskas dugula: hau da, pentsatzeko autonomia. Pentsatzeko diogu, baina ere elkarren artean solastatzekoa. Gure harremanak, herrialde ttikietan, metropolis erraldioienetan nola, bikerik gabe errotaren borobilean inguratzen den uhala bezain idorrak, karrankalariak dira.

Berdintasuna ez da gure iduriko uniformitatearekin derrigorrez uztartzekoa, eta elkartasunaren oinarria zerendako izan ditake beti diziplina, pentsamenduaren diziplina? Debaldezko galdeak dira agian hauek, hargatik ardura ihardepe-

nik gabe, haragi puska odoltsu minberak bezala dilindan daudenak. Haizea altxatzen denean, ekaitzera, uhinak indartuz, zauria iratzartzen da aldiro.

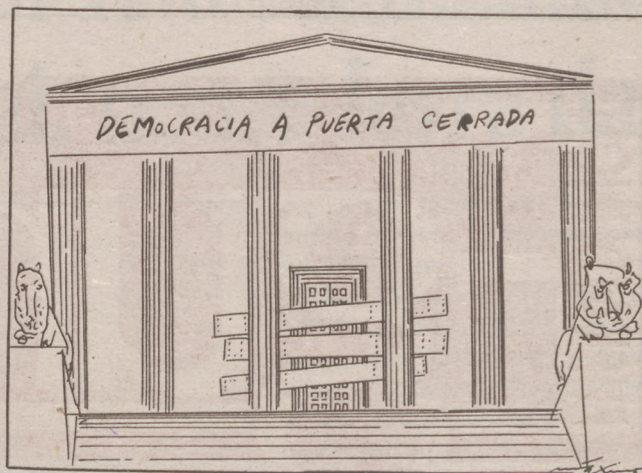
Egunerokotasun gatazkatsu honetan, geroago askeago izango garenean, menturaz azkarrago eta argiago joanen da gure aue- nak dakarren oldarra. Borreroaren gisa, borroak ukan ditzazke milaka aurpegi: milatasunaren alde pariatzen bagenu?

ITXARO BORDA

ARGIA

Udalak, legealdi berri baten atarian

Osatzear dauden udaletatik euren ahalmena arautuko lukeen legea bultzatu beharko litzateke, berandu baino lehen. Gaurregue- neko premien arabera arautegi

Ateak itxita dituen demokrazia

MAXIMO / EL PAIS

zabala gorpuztu beharko lukete, administrazio publiko guztien eta tokiko erakundeen eskubide eta baliabideak kontuan izanik. Zerga sistema errebisatu beharko litzateke, lurralde historikoei kontzertu ekonomikoak eskaintzen dizkien posibilitateen ara-

bera eta tokiko erakundeetako pertsonalaren egokitzapena zaindu beharko litzateke, Euskal Herriaren erakunde azpiegitura- ren barruan, hizkuntz-normali- zazioarako urratsak behar den be- zala eraginez.

J.M. VELEZ DE MENDIZABAL

UZENDARIARI

Gaizki esanak, ondo esanda

Betiro sinetsi izan dut benetako artistek zentzu kritiko sakonarekin aztertzen dutela bizi duten egoera soziopolitikoa eta kulturala, bestalde, garaile ezagutzarekin batera, artista asko sistemak eskaintzen duten lasaitasunean erortzen dira, ikerlanak utzi eta gizarteareki- ko konpromezua ahaztu.

Nire «Gaizki esanak» Chillidari zuzenduta doa, halaber, saiaturko naiz ahal dudana erarik gozoenean idazten.

«Pakezale» azaldu zaigu Chillida, hain zu- zen ere, Aldaiaren bahiketa dela medio.

Jadanik badira urteak Chillidak garapena lortu zuela eskulture gisa, bainan ez du ku- raiarik eduki ordea, dena bertan behera utzi eta ikerlan berriak egiteko: agian, Oteizaren ausardiari edota ausardia honek izan duen ondorio tragikoen beldur da; zokoratua, baina bere bakardadean tinko, hots, ikerlanetan ere.

Aldaia askatzeko deia darra egin duzu lau haizeetara beste inolako erreflexiorik aipatu gabe. Benetako artista bazina ez zenuen ba- hiketa hori soilik salatuko, baizik eta Euska- lerriak arlo guztietan jasaten duena. Zu zeu artista izanik era berdinean salatu al zenuen Arte Ederretako ikasleoi Bilboko Museo au- rrean Ertzainek jipoitu gintuztenean?, ba... euskara lerroan falta ziren lau irakasle bes-

terik ez genuen eskatzen.

Salatu al duzu kulturara zuzendua zegoen diru guztia Guggenheim hilibian lurpera- tzea?, edo arte Amerikarra defendatzen duzu Etxekoa baztertuz?

Zergatik espetxean dauden Arte Ederreta- ko ikasleek estudiantzeko kondizio egokiak eduki dezaten ez duzu era berdinean salatzen?

Nork bahitu ditu nire anaia, nire koinata eta zazpiehun euskaldun?

Nork oztopatzen du Euskal Kultura?

Bukatzeko honako hau esan nahi dizut: ar- kitektura pixkat ezagutzen duzula nola jakin badakidan, gogorazi nahi dizut etxea erai- kitzean lehenengo pausoa zimenduak egitea dela eta ez zure jokabideak adierazten duen moduan teitlatuan partxeak jartzea.

Inork ez du atsegin inor bahitzerik, pake- zaleak gara, baina benetako artistek ohitura duten era berean, sustraitik heldu gaiari eta kontraesan guztiak salatu, baina denak.

Agurtzean aholku txiki bat: Ez lizuke kal- terik egingo Oteizaren formula molekularra gainbegiratzek.

$SR + SI + SV =$ Izaki Estetikoa

Ezer esaten al dizut?, niri artistaren eginbe- harra gogorarazten dit.

XIRI ANDONEGI

Deba (Gipuzkoa)

Herriz herri Abolizioa

IU-EB-Berdeak-etik kalean eta institu- zioetan defendatzen dugun elkartasun, eko- logista, libre eta enplegu osoko Euskadik, manifa bat du gaur, Bilbon, arratsaldeko 5etan. «Abolizioaren aldeko mobidak», kolektibo desberdinen laguntza duen platafor- ma, manifestazio nazional honekin aurrera- pausu bat eman du. IU-EB-Berdeak-etik ekintza honetan parte hartzea deitzen dugu eta gure programan eta gure eguneroko ekin- tzetan, desmilitarizazioaren aldeko borrokan konprometitzen gara, militarismoari kolabo- raziorik ez ematera, alternatibak, partehartze eta askatasun uneak eratzeari, herriz herri, egunez egun, berdintasunean.

Gaur Udal berriak sortuko dira, IU-EB- Berdeak-etik gure proposamenak ditugu in- stituzioetan: Ez dugu parte hartuko zerbitzu militarrekin edota ordezkio zerbitzu «Sozia- larekin», Udalak talde antimilitaristekin bat egingo du kontzientziazio kanpainetan, ob- jezio fiskala, eta abar, Udalak industria beli- koa zibil bihurtzean parte hartuko du.

Kalean eta instituzioetan ezkerrean arra- zoiak intsumisio eta ejerzitoen aboliziotik pasatzen da. Gaur zita bat dugu: Mugi hadi Abolizioaren alde! Intsumisioa!

OSCAR MATUTE

Bilbo

GAIA JARRITA

Alkatetzak auzitan

Hamaika istilu dauzkate Hernanik, Arrasatek eta Pasaia, laborategi bihurtu dira bertan hauteskunde mahaiak. Bat baztertzeko ospatzen dira beste hiruren eztaiak, herri guztia bi puskaketan txuri edo beltz jarri nahiak hondatzen ditu kaleko giro eta harreman lasaia.

JOSE LUIS URDANGARIN

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90
ISSN 1134-640X

OJD IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkarria: IÑAKI URÍA

Zuzendaria: MARTXELO OTAMENDI

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudarien etorbidea, z/g / 20140 Andoain
☎ 300 222 / Erredakzio faxa: 300 255 / Publizitateko faxa: 300 707

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73
☎ Publizitatea: 13 19 65

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea
☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77 / ☎ Publizitatea: 17 66 86

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo
☎ 410 40 46 / Faxa: 410 37 15 / ☎ Publizitate Orokorra: 410 38 55
Publizitate Lokala: 410 38 46

Lapurd / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/ 503 Posta
kutxatila, / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11